

Posudek vedoucího práce na diplomovou práci Tomáše Plhoně „Analýza konceptu mikrofinancí v českém neziskovém prostoru“

Vedoucí diplomové práce: Prof. PhDr. František Ochrana, DrSc.

Téma diplomové práce si zvolil diplomant sám. Jedná se o „neotřelé“ téma, které dosud nebylo zpracováno v oblasti veřejné politiky. Potenciálně se jedná i o velmi ožehavý společenský problém, který prozatím stojí na okraji teoretického zájmu.

a) Věcný přínos práce a její přidaná hodnota

Práce je svým zaměřením pohybuje v oblasti teorie veřejných financí, teorie neziskového sektoru a veřejné politiky. Problém mikrofinancí je z hlediska teorie zcela novým problémem. Dosud neexistuje žádná ucelená teorie, která by problém mikrofinancí rozpracovávala. To znesnadňovalo analýzu daného problému. Diplomant si proto „vypomohl“ teorií neziskového sektoru, institucionální ekonomii a konceptem trvale udržitelného rozvoje, kdy se opírá o ideu sociální solidarity. Přidaná hodnota práce je již v samotném zpracování problému. Diplomant pojímá mikrofinance jako nový světově rozšířený fenomén a doporučuje se mu věnovat jako samostatné pedagogické disciplíně, která by se pěstovala na FSV.

b) stanovení výzkumných otázek a jejich zodpovězení; přístup ke zpracování práce

Diplomant si staví jako základní výzkumnou otázku, nakolik jsou české mikrofinance úspěšné z pohledu věřitelů a zároveň z pohledu dlužníků? Hledá odpověď na tuto otázku v kontextu syntézy obou pohledů. To je pohled, který překračuje hranice pozitivního ekonomického přístupu. Z hlediska teorie veřejné politiky se normativně táže, zda česká veřejně politická aréna nabízí dostatek příležitostí pro možnost dalšího rozvoje těchto institucí, nebo je špatně nastavená? V rámci výzkumu dochází k závěru, že v oblasti teoretického bádání je žádoucí nabídnout nové modely, které usnadní empirické bádání. Volí relativistickou odpověď odpovídající nové epistemologii vědeckého zkoumání. Dospívá ke zdůvodněnému závěru, že zatím skutečně nemůžeme s jistotou říci, nakolik jsou mikrofinance efektivním nástrojem k rozvoji lidského potenciálu.

Z hlediska přístupu k psaní diplomové práce konstatuji, že diplomant pracoval samostatně, iniciativně, s výrazným zaujetím a patřičně reagoval na moje připomínky.

c) Strukturace práce a stanovení výzkumných cílů

Diplomová práce má logickou strukturu. Metodologické východisko tvoří vymezení problému mikrofinancí ve světě a v ČR. Diplomant si stanovil čtyři výzkumné cíle, z nichž tři jsou analytické a jeden syntetický (s. 22). Konstatuji, že stanovené cíle byly splněny.

d) Věcná správnost a přesvědčivost argumentace

Zpracování práce bylo pro diplomanta složité, a to především z toho důvodu, že dosud absentuje ucelená teorie, která by byla dostatečným metodologickým návodem pro řešení problémů. To se také projevuje v obsahu práce, kdy „standardní“ diplomové práce začínají obvykle rozsáhlými teoretickými východisky. Tato práce takový rozsáhlý teoretický vstup přirozeně nenabízí. Diplomant musel najít vhodný substitut. Stala se jím (vedle Mudrocha, teorie neziskového sektoru, teorie racionální volby a institucionální ekonomie) vlastní teoretická reflexe klíčového problému geneze mikrofinancí. Daná analýza je založena na zkoumání faktů a je dostatečně přesvědčivě argumentována.

e) Propracování a aplikace teoretických východisek a přístupů; volba metod

Teoretická východiska jsou ukotvena v již zmiňovaných teoriích, přičemž z metodologického hlediska se práce opírá o kvalitativní přístup. Volí metodu polostrukturovaných rozhovorů,

kteře provedl s několika hlavními aktéry (mimo jiné se špičkovými ekonomy společnosti Microfinance, a.s.). Další respondenti byli vybírání metodou snowball-samplingu. Jejich seznam uvádí příloha. Jedná se sice o relativně nepočetný vzorek, avšak je potřebné poznamenat, že v ČR nelze zjistit, kolik mikrofinančních institucí v ČR existuje. Použití uvedených metod odpovídá povaze problému. Metoda nabalování je odpovídající metodou, neboť dosavadní český výzkum k tomuto tématu je, jak autor uvádí, „téměř nulový“. S tím lze souhlasit. Práce Tomáše Plhoně tak představuje svým způsobem „průkopnickou práci“ (i přes níže uvedenou koncepční kritickou poznámku), která se pustila do ohledávání neznámého terénu.

f) využití literatury a dat

Diplomant stál poměrně před složitým problémem. Současná teorie jen velmi skromně rozpracovává problém mikrofinancí. Přesto na tento „handicap“ dokázal diplomant patřičně reagovat. S využitím skromných existujících zdrojů se pokusil rozpracovat vlastní východiska problému a aplikovat je na analýzu mikrofinancí v českém neziskovém prostoru. Vznikla tak zajímavá práce, která sice (s ohledem na neexistenci dostatečných teoretických pramenů) není „obvykle pevně ukotvena“, avšak původní analýza problému, opřená o vlastní kvalitativní průzkum, tento nedostatek do určité míry nahrazuje.

g) stylistika a formální zpracování (citace, grafická úprava)

Formální úprava práce odpovídá všem klíčovým požadavkům kladeným na diplomové práce. Není mně známo, že by byla porušena pravidla citování zdrojů.

Závěr:

Diplomovou práci **doporučuji k obhajobě**. S ohledem na novost zpracování problému, originalitu řešení problému (i pře zmiňovanou kritiku „teoretického ukotvení“) ji hodnotím známkou „výborně“.

V Praze, dne 7. června 2011

Prof.PhDr. František Ochrana, DrSc.